

L' STUPA

UNITAT DIDÀCTICA

Autoria dels textos, correcció i adaptació:

Óscar Craviotto
Lluís Carles Domínguez
Carme Guardia
Josefina Jou
Elisabeth Lheure
Manuel Pérez
Francesc Torradeflot
Pere Vilaseca

©AUDIR Associació Unesco per al Diàleg Interreligiós
c/ Lledó, 11, 1er.
08002 - BARCELONA

©Escola Pia de Catalunya
Rda. Sant Pau, 80
08001 - BARCELONA

Data: febrer de 2014

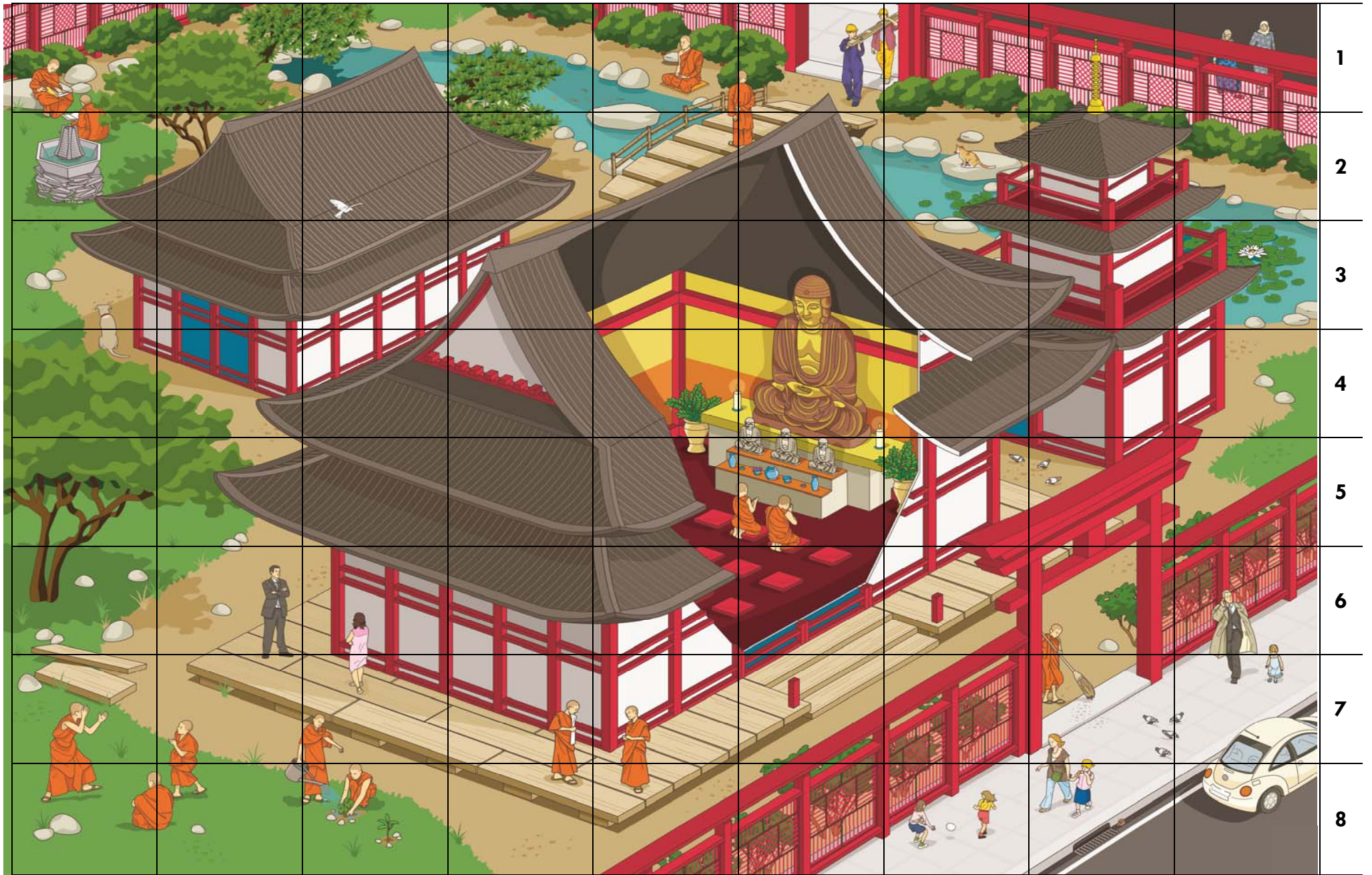
Difusió gratuïta a través del web www.audir.org en format pdf

Disseny i maquetació: Alba Domínguez i Puig | <http://lallunacreacions.wordpress.com>

Disseny pòsters: Mercè Iglesias | www.merceiglesias.com, a la venda en llibreries

ÍNDIX

1. Orígens	1
2. L'edifici	2
3. Què s'hi fa dins un temple budista?	5
4. Art, dins i fora dels temples o monestirs	10
5. Prop de casa teva!.....	11
GUIA PER VISITAR UN TEMPLE BUDISTA	12

1

2

3

4

5

6

7

8

A

B

C

D

E

F

G

H

I

1. ORÍGENS

Les primeres construccions arquitectòniques budistes, a la Xina i Extrem Orient, reben el nom d'Stupa o Pagoda.

Eren edificis que servien com a monuments funeraris que acollien o identificaven el Buda o algun dels seus deixebles. També podien acollir objectes relacionats amb ells. La tradició popular deia que aquests objectes protegien contra la mala sort.

Inicialment els stupes es construïen amb pedres, una sobre l'altra que poc a poc van anar derivant en construccions més acurades.

La pràctica del budisme, entesa com un camí en el qual la meditació és fonamental, va portar els seguidors més implicats a viure en llocs a l'aire lliure i allunyats de les poblacions. Atès que en els mesos de pluja era difícil viure a l'exterior van construir refugis que amb el pas del temps es van anar convertint en monestirs, on acollien gent i oferien serveis a qui ho necessitava.

La gent acudia moltes vegades a fer el culte als temples dels monestirs.

Activitat 1. En aquest mapa d'Àsia pinta i posa el nom dels països de tradició majoritàriament budista.

2. L'EDIFICI

En els temples o monestirs budistes hi trobem diferents espais:

Caitya: es tracta d'un espai format per una nau central, a vegades amb dues naus laterals, on es reuneix la comunitat (Sangha) de monjos o la comunitat budista en sentit ampli. És un espai per a la devoció i la instrucció.

Edifici residència dels monjos i allotjament de pelegrins i viatgers: A la imatge del pòster apareixen juntes la **vihara** o residència dels monjos i l'hostatgeria. L'hostatgeria acostuma a ser una casa d'hostes i de recessos en la qual resideixen els hostes que venen a cercar ajuda i consell en la pràctica i camí espiritual budista, especialment en la meditació. Els hostes que no vulguin participar en el culte del temple però tanmateix hi volen assistir, poden fer-ho però han de seure tranquils i en silenci.

Stupes: Ja n'hem parlat com a espai d'origen del culte. Hi ha *stupes* d'estils molt diferents, però tots acostumen a seguir un mateix patró. La part inferior simbolitza els quatre estats positius de la ment: amor, compassió, joia i equanimitat; la part intermèdia, simbolitza la ment il·luminada i molt sovint té una imatge del Buda. El pinacle superior simbolitza la magnitud còsmica dels ensenyaments de Buda.

Observa el dibuix del pòster del temple budista. Localitza un stupa, la residència dels monjos i el temple de culte.

Activitat 2. En quin quadrant es troben?

Part del temple	Quadrant
Stupa	
Residència monjos	
Temple	

Activitat 3. També es relacionen les diferents parts dels stupes amb elements de la naturalesa. Llegeix els fulls d'informació i després relaciona cada part de l'stupa amb l'element corresponent: **Foc, Aire, Aigua i Terra.**

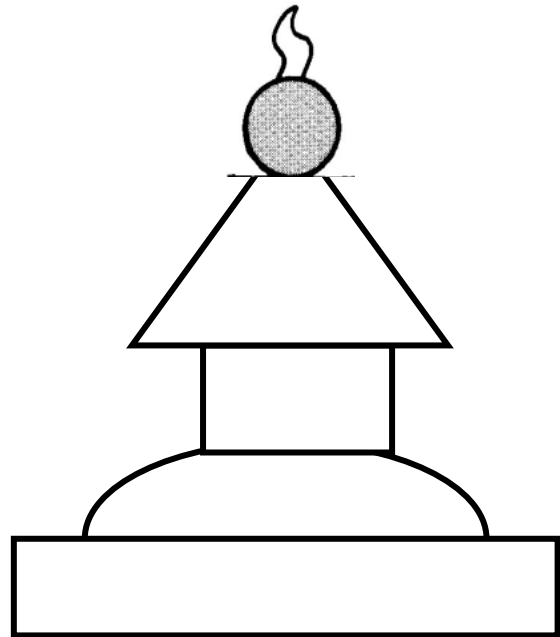

FOC

AIRE

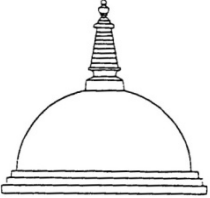
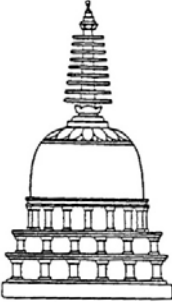
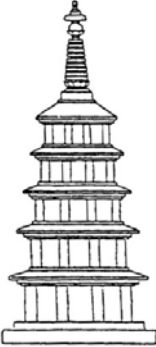
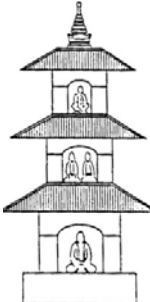
AIGUA

TERRA

Activitat 4. Busca a Internet fotografies de diferents tipus d'stupa. Relaciona'ls amb els dibuixos següents.

Tipus	Foto 1	Foto 2
	País:	País:
	País:	País:
	País:	País:
	País:	País:

3. QUÈ S'HI FA DINS UN TEMPLE BUDISTA?

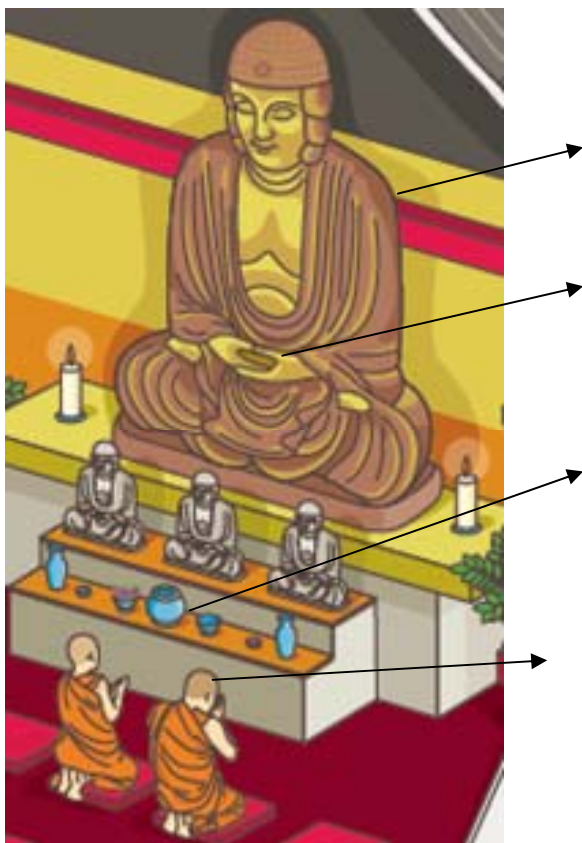
El culte budista es pot fer a casa o al temple. En ambdós casos es pot fer individualment o en grup. A casa, els budistes poden reservar una habitació o una part com a altar amb una estàtua de Buda, espelmes, encens i altres ofrenes.

Observa la imatge de l'altar budista que apareix a la il·lustració.

Activitat 5. Busca informació sobre els elements que apareixen i quin simbolisme tenen.

Els fidels acostumen a seure descalços davant una imatge de Buda, fent ofrenes, cantant (pregàries o mantres) i meditant o escoltant els cants de textos religiosos, habitualment acompanyats d'instruments, especialment en el budisme tibetà.

Activitat 6. Llegeix la informació sobre la puja i després visiona aquest vídeo <http://www.youtube.com/watch?v=ggspq9KuaU8>. Quins elements has trobat? Quines coses et criden l'atenció?

Activitat 7. Aquí teniu el text de les principals puja en anglès (traduïdes de l'original pali). Tria un parell i intenta fer-ne la traducció. Et sembla que és important conèixer la llengua original dels textos per a un creient o les traduccions ja van bé?

Ofrena de llums

With lights brightly shining,
Abolishing this gloom I adore
the Enlightened One, who dispels
the darkness (of ignorance)

Ofrena de menjar

Oh Lord! The Blessed One,
May this food be kindly accepted by You,
out of great compassion for us

Ofrena de flors

The mass of flowers, fres hues,
Fragrant and choice, I offer at the
Sacred lotus-like feet of the Noble Sage.
I offer thee, Lord Buddha, these flowers
May this virtue aid in my emancipation;
Our bodies undergo decay,
Even as these flowers must fade

Ofrena d'encens

With perfumed incense,
Made from fragrant substances,
I honour the Exalted One,
Worthy of respect, who dispels
The darkness (of ignorance)

Ofrena de begudes medicinals

Oh Lord! The Blessed One,
Please accept these medicinal
Drinks as an offering to Thee,
out of great compassion for us

Traducció:

Activitat 8. Busca informació sobre què és un mantra i quan es fa servir. Després escolteu uns monjos budistes recitant: **Om mani padme hum. Mireu si us podeu afegir al cant i busqueu el significat d'aquesta expressió.**

Om mani padme hum:

Vídeo: http://www.youtube.com/watch?v=iG_INuNUVd4&feature=related

Per parelles us podeu explicar com us heu sentit recitant el mantra. Si voleu crear un ambient més semblant als dels temples budistes podríeu posar un bol amb encens, un altre amb flors o aigua i alguna espelma.

En el dibuix pots observar dues activitats que acostumen a realitzar-se entorn els temples budistes: l'ensenyament per part d'un Lama o mestre sobre la filosofia i la pràctica d'aquesta tradició espiritual i la discussió d'aprenentatge entre estudiants.

Activitat 9. Llegiu i comenteu aquesta paràbola, tal com els mestres fan amb els seus deixebles. En podem treure algun aprenentatge?

Nan-in, un mestre japonès de l'era Meiji (1868-1912, va rebre cert dia la visita d'un erudit professor de la Universitat que venia a informar-se sobre el Zen.

Nan-in va servir el té. Va omplir fins a vessar la vora de la tassa del seu hoste i, aleshores, enlloc d'aturar-se, va continuar, vessant té sobre ell amb tota naturalitat.

L'erudit contemplava estorat l'escena, fins que al final no va poder contenir-se més:

- *Està plena a vessar . No segueixi, si us plau*
- *Com aquesta tassa- va dir aleshores Nan-in- estàs tu ple de les teves pròpies opinions i especulacions. Com podria ensenyar-te allò que és el Zen si no buides primer la teva tassa?*

(Carne de Zen – Huesos de Zen. Antología de historias antiguas del budismo Zen, Swan, Madrid, 1979, p. 11).

Observa el vídeo i després mira el pòster: **Tibetan Nuns Dharma Debate**.

Vídeo: <http://www.youtube.com/watch?v=WajElvLPOBM&feature=related>

Activitat 10. El què fan els monjos queda reflectit d'alguna manera en la làmina? Investiga què fan i per a què.

Activitat 11. Simuleu una discussió, tutelada pel professor, sobre **Els humans som només cos i ment o hi ha alguna cosa més?**. Respectem la dialèctica budista i uns responen als altres amb una altra pregunta.

4. ART, DINS I FORA DELS TEMPLES O MONESTIRS

Dins la variada dimensió artística relacionada amb el budisme ens centrarem amb dos elements: la representació de Buda i els mandales.

En el primitiu art budista no es representa Buda amb figura humana, sinó mitjançant símbols: l'arbre de la il·luminació o la roda de la doctrina. Més endavant, el seu rostre es va inspirar en les estàtues gregues del déu Apol·lo.

Avui trobem representacions del Buda en estàtues i pintures. Aquestes representacions poden ser molt variades donat que s'han adaptat a les diferents cultures on el budisme s'hi ha establert.

Les representacions són riques en símbols: la postura, la forma de les mans, etc. En tots els casos ens volen indicar la presència d'una gran persona, d'un ésser plenament il·luminat.

El que més impressiona d'aquestes imatges és el somriure serè i enigmàtic.

Activitat 12. Busca 4 imatges que representin a Buda en diferents postures tant de cos com de mans. Investigueu què vol representar en cada cas.

Mandala (paraula sànscrita que es fa servir també en la nostra llengua) significa cercle sagrat. Són representacions simbòliques de l'Univers i una de les seves característiques es la no permanència.

El construeixen monjos amb grans de sorra mentre mediten sobre el seu significat, es realitza l'ofrena un cop acabat i posteriorment es procedeix a la seva dissolució, donat que tot és transitori i mutable. Fer un mandala és una pràctica d'atenció i concentració.

Activitat 13. Busqueu mandales a Internet, imprimeu el que més us agradi i després poseu una música tranquil·la i centreu la vostra atenció en algun element del dibuix. Comenceu a pintar, tranquil·lament, sense pressa.

5. PROP DE CASA TEVA!

A Catalunya hi ha alguns temples budistes i algun monestir; aquests temples són de diferents tradicions dintre del Budisme. N'hi ha de tradició Zen, Tibetà, etc.

Podeu investigar si n'hi ha algun a prop de casa vostra a través del web:

<http://www.ccebudistes.org/centres>

GUIA PER VISITAR UN TEMPLE BUDISTA

A Catalunya hi ha alguns temples budistes i algun monestir. Us suggerim que visiteu el Centre Budista Tibetà Samye Dzung a Barcelona. (<http://www.samye.es/barcelona/>).

És important intentar descobrir el sentiments que provoca la descoberta d'un lloc sagrat, encara que es tracti d'un espai senzill, amb poca història i gens de luxes, com de fet són avui els llocs de culte dels budistes catalans. El silenci, la llum, les olors: **intentar observar-ho, viure-ho, descriure-ho.**

A la visita, podem relacionar tots els elements observats en el pòster, en cada espai concret. Veuràs que no hi ha stupes ni jardins. Fixa't però, amb els elements que hem comentat: l'altar, la figura de buda, les espelmes... Prepareu algunes preguntes per fer als lames.

També a casa nostra hi ha gent cristiana que practica el budisme zen. Entreu a la web <http://www.zendobetania.com/menu.html>. Llegiu i intenteu resumir els apartats "Qué hacemos?" i "Quiénes somos?".

